

[Hans Pinstrup.]

Undervisning paa den for ham særegne, men dog værdifulde Maade; der er Fare for, at der kan øves et Tryk, saa at Undervisningen bliver mere upersonlig og mere efter teoretiske Linier. Paa et frit Grundlag har Folkeskolens Lærere gennem Instruktionskursus og Møder indenfor de forskellige Lærerkredse søgt at dygtiggøre sig til deres Gerning og har naaet, det maa anerkendes, store Resultater. Jeg ventner mig intet godt af, at dette frie Grundlag nu forlades, men Lærerne faar jo et længe næret Ønske opfyldt, og det bliver saa Forældrenes, Hjemmenes Sag i givet Tilfælde at værne om Skolen og en Lærers selvstændige og særprægede Undervisning, saafremt den skikkelige Konsulent og venlige Raadgiver, der i Dag bliver „indsat“ i Loven, pludselig forandrer sig til en kras Inspektør.

En sønderjydsk Amtsskolekonsulent rejser i denne Tid rundt og agiterer for den pligtige Skolegangs Udvidelse til 8 Aar. Mere Pligt og Tvang paa dette Omraade er der Grund til at advare imod, og jeg haaber ikke, at det er det, Skolekonsulenten skal bruges til. I dette Spørgsmaal maa mulige Lærerinteresser ikke bruges til at paalægge Forældre og Børn øget Tvang. I Tide bør man Landet over være opmærksom herpaa, men kan Inspektøren holdes nede til Fordel for Konsulenten og den forstaaende Raadgiver, maa det indrømmes, at Muligheden for, at der kan røres op i Skoler, hvor Lærerne bestiller for lidt, og at Forældre, Lærere og Skolemyndigheder i Fællesskab kan tilrettelægge Undervisningen, er til Stede, saaledes at større Udbytte kan naas gennem den nuværende 7 Aars Skolegang. Dette maa være Maalet, ikke et undervisningspligtigt Aar mere. Samfundet er interesseret i, at Børnene lærer at læse, skrive og regne rigtigt, saa de virkelig kan det, og dette bør kunne naas ved 7 Aars Skolegang. Da staar Adgangen Børnene aaben til senere at dygtiggøre sig paa de Omraader, hvor deres Interesser ligger. Det vilde være en Ulykke for Børnene i de 200 000 Landbohjem og i mange andre Hjem, om de paa et Tidspunkt, hvor deres største Higen gaar ud paa at komme ud af Skolen og tage fat paa praktisk og nyttigt Arbejde, skulde udelukkes fra det udviklende og karakterdannende, som findes i praktisk Arbejde, for Tiden vil det i mangfoldige Tilfælde blive i Arbejdet for at opretholde deres Hjem. Det viser sig jo Gang paa Gang, at de Børn, der forlader Skolen i 14 Aars Alderen, nogle Aar senere vender tilbage,

idet de søger Aftenskoler, tekniske Skoler, Efterskoler, Højskoler, Landbrugsskoler, Haandværkerskoler, Handelsskoler o. s. v. De søger dem paa en Tid, hvor Trangen til en videre Udvikling er vaagnet i dem, og de søger dem derfor med Udbytte. Denne Tingenes Gang er naturlig og en Lykke for de unge. Jeg vil advare imod, at man bryder dette Forhold og paa kunstig Vis gennem Tvang vil søge at fylde Kundskab og Visdom i de unge. Meget værdifuldt vil kvæles ved en saadan Fremgangsmaade, og Resultatet vil blive kummerligt. Amtsskolekonsulenterne vil skade deres Stilling og Indflydelse i Befolkningen Landet over, om de gaar ud i en Agitation for en saadan Udvidelse af Undervisningspligten i Stedet for at arbejde for en Tilrettelæggelse af den nuværende 7 Aars Skoleundervisning, saaledes at større Udbytte kunde naas. Meget vil afhænge af, at de kommende Amtsskolekonsulenter bliver forstaaende Folk, der har Forstaaelse ogsaa af det for vort Folk særegne paa Skolens og Folkelivets Omraade. Jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, om han ikke deler denne Opfattelse og ved Udnævnelser vil tage Hensyn, til den.

Et andet Stridsspørgsmaal er Præstens Stilling i Skolekommissionen, om han skal være født Medlem. Der er neppe Tvivl om, at de fleste Præster, i hvert Fald Landsbypræster baade har Tid til Raadighed og nærer stor Interesse for Skolens Arbejde og som Medlem af Skolekommissionen vil betyde en Vinding for Skolen, men Præstens Stilling i Skolekommissionen vil være langt stærkere som valgt Medlem. Det vil være baade naturligt og rigtigt, at Præsten bliver Medlem af Skolekommissionen, bl. a. fordi Præsten ude paa Landet som Regel kender alle Forældrene til de Børn, han skal være sammen med til Eksamen; han kender deres Hjem, er kommet der, baade naar der herskede Glæde, og naar der var Sorg, og han faar Børnene til Konfirmationsforberedelse. Endelig samler mange Præster ude paa Landet de unge. Det er derfor, som sagt, naturligt, at Præsten faar Plads som Medlem af Skolekommissionen, men lad Sognets Beboere selv vælge deres Præst dertil, og lad Præsten, som mange Præster ønsker det, blive fri for den Tort at være født Medlem. Det vil styrke Præstens Indflydelse og Stilling i hans Arbejde indenfor Skolekommissionen.

Gennem Lovforslagets § 12 er der overdraget Præsten det særlige Hverv at føre Tilsyn med Religionsundervisningen, og Forbindelsen mellem Kirke og Skole er saaledes